

Na podlagi petega odstavka 314. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja Vlada Republike Slovenije

Uredbo o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s sproizvodnjo z visokim izkoristkom

1. člen (vsebina)

(1) Ta uredba določa vrste, velikost ter pogoje za montažo in priključitev naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov ali s sproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom, za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov (v nadaljevanju: manjše proizvodne naprave).

(2) Za manjše proizvodne naprave ni potrebno gradbeno dovoljenje, če se montirajo na, v ali ob obstoječi stavbi ali gradbenem inženirskem objektu, zgrajenem skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov in so izpolnjene tudi ostale zahteve, določene v tej uredbi.

(3) Ta uredba se ne uporablja za naprave za individualno samooskrbo, kot so opredeljene v Uredbi o samooskrbi z električno energijo z obnovljivih virov energije (Uradni list št. 17/19) in ki izpolnjujejo pogoje za vzdrževanje objekta, skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov.

2. člen (opredelitev izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, s področja:

- graditve objektov pomenijo enako kakor v Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.),
- arhitekturne in inženirske dejavnosti pomenijo enako kakor v Zakonu o arhitekturni in inženirski dejavnosti (Uradni list RS, št. 61/17),
- energetike pomenijo enako kakor v Energetskem zakonu (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo),
- požarne varnosti pomenijo enako kakor v Pravilniku o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/13, 49/13 in 61/17 – GZ),
- varnosti nizkonapetostnih inštalacij pomenijo enako kakor v Pravilniku o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 41/09, 2/12 in 61/17 – GZ),
- zaščite pred hrupom pomenijo enako kakor v Uredbi o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18 in 59/19).

3. člen (vrste in velikost manjših proizvodnih naprav)

Med manjše proizvodne naprave se po tej uredbi uvrščajo:

- naprave, ki proizvajajo električno energijo s sproizvodnjo toplote in električne energije z nazivno električno močjo do vključno 50 kW,
- naprave, ki proizvajajo električno energijo s pomočjo sončne energije z nazivno električno močjo do vključno 1 MW in
- naprave, ki proizvajajo električno energijo s pomočjo vetrne energije z nazivno električno močjo do vključno 50 kW.

4. člen (pogoji za montažo in priključitev manjših proizvodnih naprav na elektroenergetsko omrežje)

(1) Montiranje manjših proizvodnih naprav se šteje za vzdrževanje objekta, če so izpolnjene naslednje zahteve:

1. da se manjša proizvodna naprava montira na ali v obstoječo stavbo ali gradbeni inženirski objekt, zgrajen v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov (v nadaljnjem besedilu: objekt) ali da se montira ob objektu, njena tlorisna površina na zemljišču pa ne presega 20 % zazidane površine zemljišča, pri čemer montaža takšne naprave ne sme biti v nasprotju s prostorskimi izvedbenimi akti;
2. da se v primeru montaže na ali v objekt pred začetkom del izdela **statična presoja**, s katero se dokaže, da zaradi dodatne obremenitve njegove konstrukcije ne bo ogrožena mehanska odpornost in stabilnost objekta. Statična presoja se izdela tudi v primeru montaže naprave, ki proizvaja električno energijo s pomočjo vetrne energije, ob objekt. Statično presojo izdela pooblaščen inženir s področja gradbeništva;
3. da se v primeru montaže na, v ali ob objekt, pred začetkom del izdela strokovna **presoja požarne varnosti**, s katero se dokaže, da se zaradi navedene montaže požarna varnost objekta ne bo zmanjšala. Presoja požarne varnosti za požarno manj zahteven objekt izdela pooblaščen inženir s področja elektrotehnike ali pooblaščen inženir s področja požarne varnosti, za požarno zahteven objekt pa pooblaščen inženir s področja požarne varnosti;
4. da se v primeru montaže na, v ali ob objekt, pred začetkom del izdela **presoja, iz katere izhaja, da je zaščita pred delovanjem strele in zagotovitev varnosti nizkonapetostnih električnih inštalacij** in naprav v skladu s predpisi, ki urejajo zaščito pred delovanjem strele in zahteve za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah. Presojo o zaščiti pred strelami in ustreznosti nizkonapetostnih električnih inštalacij izdela pooblaščen inženir s področja elektrotehnike;
5. da se v primeru montaže manjše proizvodne naprave z rotirajočimi deli na ali ob objekt, ki leži na zemljišču, ki se nahaja na območju, ki se skladno s predpisi s področja varstva okolja razvršča v območje II. ali III. stopnje varstva pred hrupom, pred začetkom del izdela presoja o zagotovljenih tehničnih in konstrukcijskih ukrepih za **varstvo pred hrupom** (zlasti ukrepi za zmanjševanje emisij hrupa in preprečevanje širjenja hrupa), s katero se dokaže, da bo obratovanje te naprave izpolnjevalo pogoje, ki so določeni za nov vir hrupa v predpisih s področja varstva okolja. Presojo o zaščiti pred hrupom izdela oseba, ki skladno s predpisi s področja varstva okolja izpolnjuje pogoje za pooblaščenega izvajalca ocenjevanja hrupa;
6. da je v primeru montaže ob objekt, ki leži na zemljišču, ki se nahaja na območju, ki je s posebnimi predpisi opredeljeno kot varovalni pas ali varovano območje, pridobljeno mnenje oziroma soglasje pristojnega mnenjedajalca oziroma soglasodajalca (v nadaljevanju: pristojni organ) glede sprejemljivosti nameravane montaže z vidika njegovih pristojnosti. Preveritev o morebitnem obstoju varovanja je potrebno opraviti tudi v primeru montaže naprave na objekt za naprave, ki proizvajajo električno energijo s pomočjo vetrne energije. V primeru montaže naprave, ki proizvaja električno energijo s pomočjo sončne energije na objekt, se izvede samo preveritev o obstoju varovanja s področja varstva kulturne dediščine;
7. da ima investitor v manjšo proizvodno napravo (v nadaljevanju: investitor) za objekt ali zemljišče na katerem se namerava izvajati montaža manjše proizvodne naprave, pridobljeno pravico graditi ali soglasje s strani lastnika objekta ali zemljišča za izvedbo montaže (če investitor ni lastnik). Če se montaža izvaja ob objektu in je skrajna točka naprave oddaljena manj kot 1,5 m od meje sosednjih zemljišč, mora imeti investitor soglasje lastnikov sosednjih zemljišč.

(2) Naprava, ki proizvaja električno energijo s pomočjo vetrne energije se montira s pomočjo nosilnega droga na ali ob objekt. Drog je lahko montiran na temelj, največja višina naprave pa ne sme presežati 10 m, v primeru montaže na objekt pa tudi ne polovice višine objekta.

(3) Izpolnitev zahtev iz tega člena je obveznost investitorja.

5. člen
(priključevanje manjših proizvodnih naprav na elektroenergetsko omrežje)

(1) Zahtevi za priključitev manjše proizvodne naprave na elektroenergetsko omrežje, ki jo investitor vloži pri distribucijskemu operaterju, se priloži izpolnjen obrazec, določen v Prilogi, ki je sestavni del te uredbe, s katerim investitor izjavlja, da je njegova naprava manjša proizvodna naprava in da so bile pri njeni montaži upoštevane zahteve iz 4. člena te uredbe.

(2) Podpisniki obrazca iz prejšnjega odstavka so za resničnost posameznih izjav in strokovnost izvedenih presoj oziroma preveritev, na katere se nanaša njihov podpis, odgovorni kazensko, odškodninsko ter skladno z zakonom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost.

6. člen
(kazenske določbe)

(1) Z globo od 1.000 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek investitor, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če brez gradbenega dovoljenja montira in priključi napravo, ki proizvaja električno energijo iz obnovljivih virov energije ali napravo, ki proizvaja električno energijo s soproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom v nasprotju z določbami 4. člena te uredbe.

(2) Z globo od 250 do 500 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo gospodarsko družbo, se kaznuje z globo od 2.000 do 10.000 eurov, pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, pa se kaznuje z globo od 5.000 do 25.000 eurov.

(4) Z globo od 500 do 1.000 eurov Odgovorna oseba pravne osebe, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo se kaznuje.

(5) Z globo od 1000 do 2000 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

7. člen
(končna določba)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne ...
EVA:

Vlada Republike Slovenije
Marjan Šarec
predsednik

PRILOGA

I N V E S T I T O R	
<p>.....</p> <p>če je investitor pravna oseba: firma, poslovni naslov in matična številka če je investitor fizična oseba: ime, priimek in naslov</p>	
M A N J Š A P R O I Z V O D N A N A P R A V A	
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>(vrsta naprave za proizvodnjo električne energije s kratkim opisom njenih karakteristik in o njenem izdelovalcu)</p>	
<p>ki je montirana na / v / ob (*ustrezno obkrožiti) objektu, ki stoji na zemljišču parc. št. .... k.o. ....</p>	
I Z J A V L J A M	
<p>da je naprava, za katero vlagam zahtevo za njeno priključitev na elektroenergetsko omrežje, manjša proizvodna naprava in da so bile pri njeni montaži upoštevane zahteve, predpisane s 4. členom Uredbe o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom,</p> <p style="text-align: center;">kar dokazujem z naslednjim:</p>	
<p>1. za objekt je bilo izdano: gradbeno dovoljenje oz. uporabno dovoljenje / potrdilo ali odločba, da ima zgradba uporabno dovoljenje po samem zakonu / dovoljenje za objekt daljšega obstoja (*ustrezno obkrožiti) številka ..... z dne .....</p>	
<p>2. preveritev, da montaža ni v nasprotju s prostorskimi akti, je izvedel ..... ime in priimek</p>	<p>podpis in osebni žig* (osebni žig samo, če ga oseba, ki je izvedla preveritev uporablja)</p>
<p>3. statično presojno je izdelal ..... ime in priimek</p>	<p>podpis in osebni žig</p>
<p>4. presojno požarne varnosti je izdelal ..... ime in priimek</p>	<p>podpis in osebni žig</p>
<p>5. presojno o zaščiti pred strelami in ustreznosti nizkonapetostnih inštalacij je izdelal ..... ime in priimek</p>	<p>podpis in osebni žig</p>
<p>6. presojno o zaščiti pred hrupom je izdelal ..... naziv in sedež izvajalca in številka ter trajanje pooblastila</p>	<p>podpis in žig</p>
<p>7. zemljišče, na katerem stoji objekt in je montirana manjša proizvodna naprava, leži / ne leži (*ustrezno obkrožiti) na območju varovalnega pasu. Pridobljena mnenja oziroma soglasja, da je nameravana montaža sprejemljiva z vidika pristojnosti posameznega pristojnega organa (* samo v primeru, če je obkroženo »leži«): ..... naziv pristojnega organa ter številka in datum izdaje mnenja oziroma soglasja</p>	
<p>8. objekt ali zemljišče z objektom, na katerem je montirana manjša proizvodna naprava leži / ne leži (*ustrezno obkrožiti) na območju, varovanem s posebnimi predpisi. Pridobljena mnenja oziroma soglasja, da je nameravana montaža sprejemljiva z vidika pristojnosti posameznega pristojnega organa (* samo v primeru, če je obkroženo »je«): ..... naziv pristojnega organa ter številka in datum izdaje mnenja oziroma soglasja</p>	
<p>9. preveritev o morebitnem obstoju varovanja iz 7. in 8. tč. te priloge je izvedel</p>	

..... ime in priimek		podpis in osebni žig (osebni žig samo, če ga oseba, ki je izvedla preveritev uporablja)
Investitor izjavljam, da imam za izvedbo montaže naprave soglasje lastnika objekta ali zemljišča (izpolni se samo v primeru, če investitor ni lastnik)		..... podpis odgovorne osebe investitorja
Kraj in datum: V ..... dne	M.P.	Obrazec izpolnil: ..... podpis odgovorne osebe investitorja

OBRAZLOŽITEV

1. PODLAGA ZA SPREJEM UREDBE (SPLOŠNO)

Predlog Uredbe o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (OVE) ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom (SPTE) določa vrste, velikost ter pogoje za montažo in priključitev naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE ali SPTE, za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov (v nadaljevanju: manjše proizvodne naprave), ter pogoje za njihovo montažo in priključitev. Za razumevanje vsebine in namena predloga uredbe je najprej potrebno na kratko opisati ozadje, ki je botrovalo njeni pripravi.

Zaradi zapletov in nejasnosti, ali se lahko manjše naprave, ki proizvajajo električno energijo iz OVE ali SPTE montirajo brez poprej pridobljenega gradbenega dovoljenja, je bila v letu 2010 dopolnjena Uredba o energetske infrastrukturi (Ur. l. RS, št. 62/03, 88/03, 75/10, 53/11, 17/14 – EZ-1 in 22/16, v nadaljevanju: stara Uredba o EI). Dodano je bilo novo poglavje IV.a »Posebnosti in izjeme na področju proizvodnje električne energije«, v katerem je bilo določeno, da se montiranje naprave za proizvodnjo električne energije iz OVE ali SPTE skladno z gradbenimi predpisi šteje za investicijsko vzdrževalno delo (za katero ni potrebno gradbeno dovoljenje), če so bili izpolnjeni določeni pogoji¹:

(1) naprava je bila uvrščena med enostavne proizvodne naprave (z relativno nizko nazivno močjo, meja je bila določena v odvisnosti od tehnologije) in

(2) izpolnjene so bile zahteve glede statične presoje, požarne varnosti, zaščite pred strelami in hrupom, pravice graditi na stavbi na kateri se bo postavila naprava ipd.

Za izpolnitev teh zahtev je bil dolžan poskrbeti investitor pred začetkom izvajanja del tako, da je zahtevi za priključitev priložil obrazec iz Priloge 2 stare Uredbe o EI, s katerim so pristojne osebe potrdile, da so izpolnjeni navedeni pogoji.

Nova Uredba o energetske infrastrukturi (Ur. l. RS, št. 22/16 v nadaljevanju: nova Uredba o EI), ki je začela veljati v aprilu 2016, je razveljavila staro Uredbo o EI. Nova Uredba o EI ne vsebuje nikakršnih določb v zvezi s tovrstnimi proizvodnimi napravami, saj po mnenju Službe Vlade RS za zakonodajo za urejanje teh vsebin z uredbo ni bilo ustrezne zakonske podlage. Navedeno pomeni, da je po veljavni zakonodaji s področja graditve objektov za montažo tovrstnih naprav praviloma potrebno gradbeno dovoljenje (v kolikor niso izpolnjeni pogoji za vzdrževalna dela), kar spričo relativne nezahtevnosti njihove postavitve pomeni prekomerno administrativno breme in deluje nestimulativno na investicije v tovrstne naprave. Upoštevajoč dejstvo, da mora RS doseči zavezujoče cilje glede proizvodnje električne energije iz OVE (v nasprotnem primeru ji preti plačilo visokih denarnih kazni), je potrebno investicije v tovrstne naprave spodbujati tudi z odpravo administrativnih ovir. Kot bo pojasnjeno v nadaljevanju, veljavna zakonodaja s področja graditve objektov to omogoča, to področje pa je potrebno natančneje urediti tudi v energetske predpisih.

Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr., v nadaljevanju: GZ) med ostalim določa, da gradbeno dovoljenje ni potrebno za enostavne objekte in vzdrževanje objektov (5. člen). Kaj spada v ti kategoriji izhaja iz Uredbe o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.), ki določa merila za razvrščanje enostavnih, nezahtevnih, manj zahtevnih, zahtevnih objektov, drugih gradbenih posegov ter vzdrževalnih del, ki so navedena v Prilogi 2 (Vzdrževanje objekta). Med vzdrževalna dela skladno s točko 4 te priloge (Namestitvev naprav in inštalacij v, na in ob objektu) med drugim spada namestitvev novih naprav in z njimi povezanih napeljav za izkoriščanje OVE.

V energetske zakonodaji je potrebno urediti vrste tovrstnih naprav (kar vključuje tudi omejitve le-teh glede na moč), ter ustrezne mehanizme, da se zagotovi varnost njihove postavitve in delovanja (kot je to nekoč v stari Uredbi o EI že bilo urejeno). Upoštevajoč stališče Službe Vlade RS za zakonodajo, da je potrebno aktivno pristopiti k zakonski ureditvi navedene materije in področje urediti s posebnim predpisom (ne pa z uredbo, ki ureja energetske infrastrukturo), je bila Zakonom o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona (Ur. l. RS, št. 43/19), v 314. člen Energetskega zakona dodana pravna podlaga za sprejem predlagane uredbe, s katero se določi vrste, velikost ter pogoje za montažo in priključitev naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE ali s SPTE, za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje. Navedena materija vsebinsko sodi tudi v področje graditve objektov (saj s spremembo zgolj energetske predpisov in brez navezave na predpise o graditvi objektov ni

---

¹ 23.a in 23.b člen uredbe

mogoče doseči namena), zato sta tako dopolnjeni 314. člen Energetskega zakona (Ur. l. RS, 60/19-UPB, v nadaljnjem besedilu: EZ-1) kot predlog uredbe nastala v tesnem sodelovanju med MZI in MOP, vse z namenom usklajenosti z gradbenimi predpisi in v izogib koliziji.

S predlogom uredbe se področje ureja na smiselno enak način, kot je bilo urejeno s staro Uredbo o EI, pri čemer pa je uredba posodobljena na način, da so upoštevani terminologija in vsebina veljavnih predpisov, ravno tako je prilagojena zadnji situaciji in stanju tehnike.

2. OBRAZLOŽITEV PO ČLENIH

K 1. členu

Člen ureja vsebino uredbe, pri čemer povzema zakonsko podlago iz 314. člena EZ-1. Zaradi jasnosti je potrebno poudariti, da uredba velja praviloma za vse proizvodne naprave na OVE ali SPTE. To pomeni, da če investitorji ne bodo izpolnili z uredbo zahtevanih pogojev, bodo morali za postavitev proizvodne naprave pridobiti gradbeno dovoljenje (če bo to potrebno skladno z gradbeno zakonodajo). To velja ne glede na način vezave, torej tudi če je naprava vezana na notranjo nizkonapetostno inštalacijo objekta (po t.i. PX.3 shemi). Obveznost izpolnjevanja pogojev iz te uredbe tako velja tudi za naprave za samooskrbo večstanovanjske stavbe in napravo za samooskrbo skupnosti za oskrbo z energijo iz OVE (skupnost OVE)², ter za ostale proizvode naprave, ki niso vključene v sistem samooskrbe. V primerih tovrstnih naprav gre lahko za varnost večjega števila ljudi in premoženja velike vrednosti, zato bo v primeru, da investitor ne zagotovi opravljanja vseh presoj po tej uredbi, za njihovo postavitev potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje.

Edine naprave, za katere ta uredba ne velja, so naprave za individualno samooskrbo, kot so opredeljene v Uredbi o samooskrbi z električno energijo z obnovljivih virov energije (Ur. l. RS, št. 17/19). To so naprave na OVE, priključene na notranjo nizkonapetostno električno inštalacijo stavbe, njihova priključna moč (v kW) pa ne presega 0,8-kratnika priključne moči odjema merilnega mesta, na notranjo napeljavo katerega je naprava priključena. Tu gre za majhne proizvodne naprave, katerih namestitve se šteje za vzdrževalno delo (za katera gradbeno dovoljenje ni potrebno), skladno s točko 4 Priloge 2 veljavne Uredbe o razvrščanju objektov (Ur. l. RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.), pod pogojem da so nameščene v, na ali ob objektu. Predlagana uredba torej ne prinaša sprememb za investitorje v naprave za individualno samooskrbo.

K 2. členu

Predlog uredbe ne vsebuje specifičnih izrazov, ki bi jih bilo potrebno posebej definirati, zato se v tem členu nahaja zgolj sklic na področne predpise, ki že definirajo izraze, uporabljene v uredbi.

K 3. členu

Člen določa pogoje glede vrste in velikosti, ki jih morajo izpolnjevati naprave, da se lahko štejejo za manjše proizvodne naprave po tej uredbi. V členu so določene možne uporabljene tehnologije OVE in SPTE ter velikostne omejitve za naprave, ki za proizvodnjo električne energije uporabljajo posamezno tehnologijo.

K 4. členu

Člen določa pogoje za montažo in priključitev manjših proizvodnih naprav na elektroenergetsko omrežje. Zaradi njihove relativne majhnosti investitorjem za postavitev ni potrebno pridobiti gradbenega dovoljenja, a vseeno je pomembno, da se zagotovi smiselno izpolnjevanje relevantnih bistvenih zahtev, kot jih določajo gradbeni predpisi. Ob tem zgolj dodajamo, da dejstvo, da ni predpisane obveznosti pridobivanja gradbenega in uporabnega dovoljenja ter obveznost izdelave projektne dokumentacije, investitorja in ostalih udeležencev pri postavitvi naprave ne odvezuje dolžnosti upoštevanja predpisov in zagotavljanja varnosti. Vse proizvodne naprave (brez izjem) morajo izpolnjevati vse določbe predpisov, ki veljajo za postavitev tovrstnih naprav (npr. Sistemska

---

² Te naprave so opredeljene v Uredbi o samooskrbi z električno energijo z obnovljivih virov energije (Uradni list št. 17/19).

obratovalna navodila za distribucijsko omrežje električne energije, Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah, Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele ipd.).

Posamezniki, ki lahko izdelajo zahtevane presoje

Zaradi jasnosti dodajamo še pojasnilo, ki velja za celotni predlog uredbe. Po stari Uredbi o EI je zahtevane presoje lahko izdelal »odgovorni projektant«, ki je bil posameznik, definiran v takrat veljavnem ZGO-1 (člen 2, tč. 4.2.1.). Novi GZ pojma »odgovorni projektant« več ne pozna, nadomestilo ga je več poklicnih nazivov, ki so določeni z Zakonom o arhitekturni in inženirski dejavnosti (Ur. l. RS, št. 61/17, v nadaljevanju: ZAID). Med ostalim so to »pooblaščen inženir«, pri čemer so opredeljena tudi posamezna strokovna področja pooblaščenih inženirjev (4. in 55. člen ZAID), »pooblaščen arhitekt«, »pooblaščen prostorski načrtovalec« itd.. Pridobljene pravice za opravljanje reguliranih poklicev po ZGO-1 se ohranjajo in prevedejo v nov sistem (prevedba reguliranih poklicev po ZGO-1 v nove regulirane poklice po ZAID).

Izpolnjevanje posameznih zahtev

Montiranje manjših proizvodnih naprav se šteje za vzdrževanje objekta, če so izpolnjene zahteve, navedene v nadaljevanju (vse z namenom zaščite javnega interesa, predvsem z vidika zagotavljanja varnosti).

1. Enako kot je veljalo tudi po stari Uredbi o EI, se manjša proizvodna naprava se ne sme montirati kot prostostoječa naprava (npr. na travnik). Lahko pa se montira na tleh ob objektu, a v tem primeru njena tlorisna površina ne sme presegati 20 % zazidane površine zemljišča. Tako kot to velja za vzdrževalna dela, mora biti naprava montirana na, v ali ob obstoječo stavbo ali gradbeni inženirski objekt, zgrajen v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov. Skladno z zahtevami gradbene zakonodaje je obvezna tudi **skladnost s prostorskimi izvedbenimi akti**. Posledica morebitne neskladnosti je lahko tudi obveznost odstranitve naprave, saj gre v teh primerih pogosto za take neskladnosti, ki jih ni mogoče sanirati (kot je to npr. mogoče pri tehničnih pomanjkljivostih). Zato je temeljita preveritev skladnosti s prostorskimi akti bistvenega pomena.

2. Skladno s 15. členom GZ je ena izmed bistvenih zahtev za objekte »**mehanska odpornost in stabilnost**«, kar pomeni, da morajo biti med gradnjo in uporabo mehansko odporni in stabilni, ob upoštevanju vplivov, ki jim bodo izpostavljeni (ne sme priti do porušitve, deformacij, škode na vgrajeni opremi zaradi večjih deformacij ipd.). Eden izmed podzakonskih aktov, ki morajo biti ob postavitvi proizvodnih naprav smiselno upoštevani je Pravilnik o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov (Ur. l. RS, št. 101/05 in 61/17 – GZ), ki to bistveno zahtevo v celoti pokriva. S ciljem omejiti ogrožanje ljudi, živali in premoženja v objektih ter v njihovi neposredni okolici je pred začetkom del potrebno izdelati statično presojeno, kar velja tudi za naprave, ki proizvajajo električno energijo s pomočjo vetrne energije, ki se bodo montirale ob objektu. Statično presojeno lahko izdelata samo strokovnjak s tega področja, to je posameznik, ki je pooblaščen inženir s področja gradbeništva, v skladu z ZAID. ZAID v drugem odstavku 4. člena določa, da se poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja gradbeništva nanašajo na strokovno področje gradbene stroke, med ostalim tudi na izdelavo statičnih analiz.

3. Ena izmed bistvenih zahtev GZ je **varnost pred požarom**. Bistveno je, da morajo objekti zaradi zmanjšanja ogroženosti ljudi v njih ali v njihovi bližini in okolja zagotavljati požarno varnost in omogočiti učinkovito ter varno ukrepanje gasilcev in reševalcev (17. člen GZ). Sistem požarne varnosti je urejen v Zakonu o varstvu pred požarom (Ur. l. RS, št. 3/07–UPB, 9/11, 83/12 in 61/17 – GZ, v nadaljevanju: ZVPoz). V četrtem odstavku 23. člena ZVPoz je določeno, *da se lahko sončne elektrarne in druge naprave, ki proizvajajo električno energijo iz OVE, v skladu s predpisi o energetski infrastrukturi montira ali vgradi na objekte po predhodni strokovni presoji, s katero se dokaže, da se zaradi take energetske naprave požarna varnost objekta ne bo zmanjšala*. Sklic ZVPoz na predpise o energetski infrastrukturi je sicer vsebinsko ustrezen, a je zastarel in ga je potrebno tolmačiti na način, da se nanaša na predlog te uredbe, s katero se ureja področje, ki je bilo prej urejeno v stari Uredbi o EI. Predlog te uredbe je skladen z navedeno določbo ZVPoz, saj predpisuje izdelavo strokovne presoje požarne varnosti, s katero se dokaže, da se zaradi navedene montaže požarna varnost objekta ne bo zmanjšala.

Pri postavitvi proizvodnih naprav na OVE je potrebno upoštevati tudi Pravilnik o požarni varnosti v stavbah (Ur. l. RS, št. 31/04, 10/05, 83/05, 14/07, 12/13 in 61/17 – GZ), ki napotuje na uporabo tehnične smernice »Požarna varnost v stavbah« (TSG-1-001:2019), ki v tč. 2.4.2.5. določa, da je pri

namestitvi sončne elektrarne potrebno upoštevati zahteve smernice Slovenskega združenja za požarno varnost ([Smernica SZPV 512/16 Požarna varnost sončnih elektrarn](#)).

Požarna zahtevnost objektov je različna. Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Ur. l. RS, št. 12/13, 49/13 in 61/17 – GZ) razvršča objekte na požarno manj zahtevne (za katere dokumentacijo izdeluje odgovorni projektant, člen 5/1 pravilnika) in požarno zahtevne (za katere dokumentacijo izdeluje odgovorni projektant, ki ima pooblastilo za projektiranje požarne varnosti, člen 5/2 pravilnika). Smiselno enak pristop uporablja tudi predlog uredbe, ki določa, da presojo požarne varnosti za požarno manj zahteven objekt izdelata pooblaščen inženir s področja elektrotehnike (skladno s členom 4/2 ZAID se njegove naloge nanašajo tudi na požarno varovanje) ali pooblaščen inženir s področja požarne varnosti, za požarno zahteven objekt pa pooblaščen inženir s področja požarne varnosti. Kot pojasnjeno zgoraj, predpisi izraza »odgovorni projektant« več ne poznajo.

4. Ena izmed bistvenih zahtev GZ je **varnost pri uporabi**. Objekti morajo biti varni pred električnim udarom, električnimi kratkimi stiki in preskoki, pod- in prenapetostnimi vplivi ter drugimi nevarnostmi. Objekti morajo biti opremljeni tudi s sistemom zaščite pred strelo tako, da odvede atmosfersko razelektrenje v zemljo, pri čemer ne povzroča nevarnosti za požar, da omeji okvare sistemov in naprav (19. člen GZ). Podzakonska akta, ki to področje podrobneje urejata sta Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Ur. l. RS, št. 41/09, 2/12 in 61/17 – GZ) in Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Ur. l. RS, št. 28/09, 2/12 in 61/17 – GZ). Oba pravilnika se sklicujeta tudi na uporabo ustreznih tehničnih smernic (TSG-N-002 Nizkonapetostne električne inštalacije ter TSG-N-003 Zaščita pred delovanjem strele). Oba pravilnika sta trenutno v postopku spreminjanja, pri čemer je posebna pozornost posvečena tudi objektom z napravami za proizvodnjo električne energije.

Da manjša proizvodna naprava izpolnjuje vse predpisane pogoje potrdi strokovno usposobljen pooblaščen inženir, tj. pooblaščen inženir s področja elektrotehnike (skladno z drugim odstavkom 4. člena ZAID se namreč njegove naloge nanašajo zlasti na sisteme, opremo, naprave in inštalacije proizvodnje električne energije, zaščite pred delovanjem strele in drugih prenapetosti, zaščite pred negativnimi učinki delovanja električne energije ipd.).

5. Ena izmed bistvenih zahtev GZ je **zaščita pred hrupom**. Raven hrupa namreč ne sme ogroziti zdravja ljudi, poleg tega pa jim morajo biti zagotovljene primerne razmere za delo, druge dejavnosti in počitek. Manjše proizvodne naprave, ki lahko povzročajo hrup so predvsem naprave z rotirajočimi deli (npr. vetrne elektrarne, SPTE), zato se za tovrstne naprave predpisuje izdelava presoje o zagotovljenih tehničnih in konstrukcijskih ukrepih za varstvo pred hrupom, če se te naprave nahajajo v območju II. ali III. stopnje varstva pred hrupom.

Eden izmed podzakonskih aktov, ki podrobneje urejajo področje hrupa je Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 43/18 in 59/19), po kateri se zaradi varstva pred hrupom posamezna območja podrobneje namenske rabe razvrstijo v štiri stopnje varstva (4. člen). V II. stopnjo so razvrščena območja stanovanj (stanovanjske površine, stanovanjske površine za posebne namene ali površine počitniških hiš), površine za zdravstvo in površine za turizem. V III. stopnjo pa so razvrščena tudi območja športnih centrov, območja centralnih dejavnosti (to so npr. storitvene, upravne, socialne, vzgojne, izobraževalne, kulturne, verske dejavnosti ipd.), površine razpršene poselitve itd.. V Uredbi o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju so določene tudi zahteve za nov vir hrupa (10. člen), zahteve za obratovanje (12. člen) in ukrepi varstva pred hrupom.

Presojo o zaščiti pred hrupom izdelata oseba, ki skladno s predpisi s področja varstva okolja izpolnjuje pogoje za pooblaščenega izvajalca ocenjevanja hrupa. Skladno s četrtem odstavkom 8. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, vse vrste ocenjevanja hrupa izvaja le oseba, ki ima pooblastilo za izvajanje obratovalnega monitoringa za emisije hrupa v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja. To področje je podrobneje urejeno v Pravilniku o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 105/08), ki v 1. točki 3. člena določa, da je pooblaščen izvajalec ocenjevanja hrupa »pravna oseba, ki v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, pridobi pooblastilo za izvajanje prvega ocenjevanja hrupa in obratovalnega monitoringa na osnovi ocenjevanja hrupa z meritvami ali modelnim izračunom;«. Agencija Republike Slovenije za okolje vodi tri evidence pooblaščenih oseb za izvajanje obratovalnega monitoringa, in sicer glede na metode, za katere so izvajalci obratovalnega monitoringa pooblaščen in jih ima zaradi obveščanja strank objavljene na svoji spletni strani.

6. Skladno z 11. členom GZ med investitorjeve obveznosti spada tudi to, da pri objektih, za katere ni predpisano gradbeno dovoljenje, zagotovi, da pridobi mnenja oziroma soglasja ali druga dovoljenja, če je to določeno z drugimi predpisi. Pristojni mnenjedajalci podajo svoje mnenje glede nameravane gradnje glede na cilje varstva oz. posebnega pravnega režima na posameznem varovanem območju. V primeru postavitve manjše proizvodne naprave na zavarovanem območju je vsekakor potrebno pridobiti mnenje oziroma soglasje pristojnega organa, da je nameravana montaža sprejemljiva z vidika njegove pristojnosti oz. področnih predpisov, če se naprava postavlja ob obstoječem objektu. V takem primeru gre dejansko za nov objekt (ki je proizvodna naprava), za katerega je potrebno predhodno potrditi, da izpolnjuje pogoje npr. glede predpisanih odmikov od varovalnih pasov cestne, energetske in druge infrastrukture ipd. zaradi možnih vplivov na cilj varovanja je potrebno preveritev o obstoju varovanja narediti tudi v primeru, ko se montirajo naprave, ki proizvajajo električno energijo s pomočjo vetrne energije.

V primeru postavitve manjše proizvodne naprave v ali na objekt so vplivi z vidika namena varovanih območij bistveno manjši oz. jih praviloma sploh ni. Drugače povedano, ko se na zemljišču ne postavlja ničesar na novo, temveč se naprava postavi v ali na obstoječem objektu, ki je že zgrajen z upoštevanjem morebitnega varstvenega režima, pridobivanje mnenje oziroma soglasij za investitorje (in nenazadnje tudi za pristojne organe) pomeni nepotrebno in prekomerno administrativno breme. Zato se v takih primerih pridobivanje soglasij ne predpisuje, razen v primeru postavitve vetrnih elektrarn na objekte (ki bi lahko npr. vplivale na elektroenergetske daljnovode). V primeru postavitve fotovoltaičnih naprav na objekt pa se predpisuje pridobitev mnenja organa, pristojnega za varstvo kulturne dediščine. V obeh primerih postavitve na objekt se pridobitev mnenja zahteva le v primerih, ko se objekt nahaja na območju, ki je s posebnimi predpisi opredeljeno kot varovalni pas ali varovano območje.

Primer: z namenom zagotavljanja varnosti delovanja plinske infrastrukture so gradbeni posegi v določeni oddaljenosti od osi plinovoda (varovalni pas) omejeni. Postavitve fotovoltaične naprave na obstoječi objekt, ki se nahaja v tem pasu, na plinovod nikakor ne vpliva, zato je nesmiselno kogarkoli obremenjevati s pridobivanjem oz. izdajo mnenja/soglasja k takemu posegu z vidika energetske zakonodaje. Če se fotovoltaična naprava hkrati nahaja v območju varstva kulturne dediščine pa je potrebno pridobiti mnenje pristojnega organa skladno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/08 s sprem.).

7. Enostavne proizvodne naprave se lahko postavijo le na, v ali ob obstoječih objektih, ki so zgrajeni skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov, investitor pa mora izkazovati tudi pravico do postavitve naprave. V praksi se pogosto pojavljajo situacije, ko investitor ni hkrati tudi lastnik obstoječega objekta ali zemljišča, na katerem bo naprava postavljena (npr. lastnik hiše odda streho »v najem« investitorju, ki na njej postavi fotovoltaično napravo) in v tem primerih mora investitor imeti soglasje lastnika objekta ali zemljišča in pravico do postavitve naprave. Za te namene se praviloma sklepajo pogodbe o ustanovitvi nepravne stvarne služnosti, a odločitev, kako bodo medsebojna razmerja uredili je v domeni strank.

Zaradi možnega vpliva na sosednja zemljišča se v primeru, da se montaža naprav izvaja v neposredni bližini sosednjega zemljišča zahteva tudi soglasje lastnika tega zemljišča. Zaradi jasnosti je pomembno, da se zapiše, da se razdalja 1,5m nanaša na skrajno točko naprave, tj. na tisto točko, ki je najbližje sosednjemu zemljišču (npr. v primeru montaže proizvodne naprave na veter, je to skrajna točka lopatice).

Montaža naprav, ki proizvajajo električno energijo s pomočjo vetrne energije

V drugem odstavku tega člena so predpisani pogoji za montažo naprav, ki proizvajajo električno energijo s pomočjo vetrne energije. Takšne naprave se lahko montirajo le na območjih, kjer to dopušča prostorski akt (kot to tudi sicer velja za manjše proizvodne naprave) in morajo izpolnjevati vse pogoje iz prvega odstavka tega člena, torej tudi presojo varstva pred hrupom (če je le-ta potrebna). Pri napravah za proizvodnjo električne energije s pomočjo vetra pa je posebno pomembno omejiti njihovo višino, pri čemer je potrebno pojasniti določbo, da »najvišja višina naprave« ne sme presegati v določene višine. Tehnologije tovrstnih naprav so različne (glavna os vrtenja je lahko postavljena vertikalno ali horizontalno), namen predloga uredbe pa je navzgor omejiti najvišjo možno višino, ki jo posamezna naprava lahko doseže. Večina naprav ima horizontalno os, okrog katere se vrtijo lopatice in v tem primeru se omejitev najvišje višine, ki jo naprava doseže nanaša na višino, ki jo doseže lopatica, ki je v vertikalnem položaju.

K 5. členu

V členu je določen način, na katerega se dokazuje izpolnjevanje pogojev iz te uredbe, tj. z izpolnitvijo obrazca iz priloge. Kot dokazilo za izpolnjevanje vsake posamezne zahteve se zahteva navedba posameznika, ki je izvedel potrebno preverbo oz. presojo. To so lahko zgolj ustrezno usposobljeni posamezniki, ki s podpisom prevzamejo osebno odgovornost za resničnost posameznih izjav iz tega obrazca in strokovnost izvedenih presoj oziroma preveritev, na katere se nanaša njihov podpis, skladno z ZAID. Za pooblaščen inženirje, pooblaščen arhitekta in pooblaščen prostorske načrtovalce je obvezno članstvo v eni od zbornic (Inženirska zbornica Slovenije – IZS oz. Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije – ZAPS), ki sta ustanovljeni zaradi zagotavljanja strokovnosti in varovanja javnega interesa na področju urejanja prostora in graditve objektov ter varstva tretjih oseb. Svoje naloge morajo opravljati neodvisno, tj. z zavezo javnemu interesu ob spoštovanju statuta, kodeksa zbornice, katere član je, in pravil stroke³. Zbornica med ostalim nadzoruje tudi izpolnjevanje poklicnih dolžnosti pooblaščenih arhitektov in inženirjev, vodi disciplinske postopke, izvaja nadzor nad stalnim usposabljanjem svojih članov, izvaja strokovni nadzor ter nadzor skladnosti ravnanja s pravili kodeksa (25. člen ZAID). Člani zbornice so zavezani k spoštovanju poklicnih dolžnosti, ki jim jih nalagajo zakon in pravila stroke ter morajo vestno opravljati svoj poklic in so odgovorni za kršitve dolžnosti pri njegovem opravljanju (29. člen ZAID). Član zbornice, ki svojega dela ne bi opravljal strokovno in skladno z veljavnimi predpisi, tehničnimi pravili in standardi bi tvegala izbris iz imenika pooblaščenih arhitektov ali inženirjev ter izrek in javno objavo disciplinske sankcije⁴ (tudi denarno kazen do višine 10.000 evrov). Ravno tako sme sodišče storilcu kaznivega dejanja prepovedati opravljanje poklica, samostojne dejavnosti ali kakšne dolžnosti, če je zlorabil svoj poklic, položaj, dejavnost ali dolžnost za kaznivo dejanje in če sodišče utemeljeno sklepa, da bi bilo zaradi tega nevarno, če bi še naprej opravljal tako dejavnost - v primeru mu lahko izreče varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica (71. člen Kazenskega zakonika). Posameznik, ki bi nestrokovno ali lažno potrjeval izpolnjevanje predpisanih pogojev pa nenazadnje tvega tudi kazensko in odškodninsko odgovornost.

K 6. členu

Člen določa kazenske določbe. Za izpolnjevanje obveznosti iz uredbe je odgovoren investitor – to je lahko pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik (s.p.), posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost ali posameznik (fizična oseba). Če gre za srednjo ali veliko družbo je predpisana višja globa.

K 7. členu

Člen določa začetek veljavnosti uredbe.

---

³ Uvodna pojasnila k ZAID, str. 296, mag. Barbara Škraba Flis, NEBRA 2018

⁴ Drugi odstavek 12. člena ZAID: (2) »Javni so tudi podatki o izrečeni pravnomočni disciplinski sankciji izbrisa iz imenika pooblaščenih arhitektov in inženirjev, in sicer se podatki objavijo na spletnih straneh zbornice ... V tem primeru se objavijo podatki o osebnem imenu, poklicnem nazivu in sedežu dejavnosti, identifikacijski številki, pravni podlagi, vrsti kršitve, kratki dejanski podlagi, razlogih za izbris iz imenika pooblaščenih arhitektov in inženirjev in podatki o gospodarskem subjektu, v katerem je pooblaščen arhitekt in inženir zaposlen.«